

S P R A W O Z D A N I E
Z DZIAŁALNOŚCI NACZELNEGO SĄDU APTEKARSKIEGO
V KADENCJI W LATACH 2008 – 2012

Naczelny Sąd Aptekarski jako organ Naczelnej Izby Aptekarskiej w systemie jurysdykcji korporacyjnej jest organem drugoinstancyjnym powołanym do rozpoznawania odwołań od orzeczeń Okręgowych Sądów Aptekarskich. Ponadto orzeka jako pierwsza instancja w odpowiedzialności zawodowej członków samorządu aptekarskiego wymienionych w art. 51 ust. 2 ustawy o izbach aptekarskich i rozpatruje zażalenia na postanowienia Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i Okręgowych Sądów Aptekarskich. Do zadań Naczelnego Sądu Aptekarskiego należy również wyznaczanie innego właściwego Okręgowego Sądu Aptekarskiego do rozpoznania sprawy oraz nadzór nad działalnością Okręgowych Sądów Aptekarskich.

Podstawę prawną działalności Naczelnego Sądu Aptekarskiego stanowi ustawa o izbach aptekarskich (Dz. U. nr 9 poz. 108 z 2009 r.) oraz wydane na jej podstawie rozporządzenie wykonawcze Ministra Zdrowia z dn. 31 marca 2003 r. w sprawie postępowania w sprawach odpowiedzialności zawodowej farmaceutów (Dz. U. nr 65 poz. 612 z 2003 r.). Ponadto w sprawach nieuregulowanych przywołanymi wyżej aktami prawnymi zgodnie z art. 62 ustawy o izbach aptekarskich w postępowaniu przed sądem aptekarskim znajdują zastosowanie odpowiednio przepisy Kodeksu Postępowania Karnego.

Na V Krajowym Zjeździe Aptekarzy w Słoku k. Bełchatowa w dn. 18 stycznia 2008 r. wybrano a następnie powołano uchwałą zjazdu nr V/19/2008 12 sędziów Naczelnego Sądu Aptekarskiego. W dniu wyboru Naczelny Sąd Aptekarski odbył pierwsze swoje plenarne posiedzenie na którym wybrał ze swojego grona przewodniczącego NSA mgr. Kazimierza Jurę oraz zastępcę przewodniczącego dr Lucynę Samborską.

W okresie sprawozdawczym do Naczelnego Sądu Aptekarskiego skierowano 63 sprawy.

Z uwagi na charakter rozpoznawanych spraw zakwalifikowano je do następujących grup:

1. odwołania od orzeczeń Okręgowych Sądów Aptekarskich - 39 spraw;
2. wniosek o ukaranie dla którego właściwym do rozpoznania był NSA - 1 sprawa;
3. wniosek o przedłużenie terminu postępowania wyjaśniającego - 13 spraw;
4. odwołanie od postanowienia Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej - 1 sprawa;
5. wniosek o wyznaczenie innego właściwego do rozpoznania sprawy Okręgowego Sądu Aptekarskiego - 3 sprawy;
6. wniosek obrońcy obwinionej o przekazanie sprawy do innego Okręgowego Sądu Aptekarskiego - 1 sprawa;
7. wniosek pełnomocnika procesowego o wyłączenie ze składu orzekającego sędziów - 1 sprawa;
8. odwołanie od postanowienia Okręgowego Sądu Aptekarskiego dot. zwrotu wydatków z tytułu ustanowienia obrońcy - 1 sprawa;
9. pozostawienie odwołania bez rozpoznania z uwagi na jego nieskuteczność - 1 sprawa oraz z uwagi na cofnięcie apelacji przez obrońcę obwinionego - 1 sprawa.
10. jedna sprawa oczekuje na rozpoznanie.

Pośród 39 spraw w których obwinieni odwoływali się od orzeczonej przez Okręgowe Sądy Aptekarskie winy i kary Naczelny Sąd Aptekarski po ich rozpoznaniu wydał następujące orzeczenia:

1. uchylił orzeczenie Sądu Okręgowego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania – 12 spraw;
2. zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób że:
 - a) uniewinnił obwinionego - 9 spraw
 - b) orzekł karę mniej dotkliwą - 5 spraw;
3. utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie Sądu Okręgowego - 13 spraw;
4. w jednej sprawie prowadzonej przez NSA w pierwszej instancji zapadło rozstrzygnięcie skazujące i orzeczono wobec obwinionej karę upomnienia.

W minionej kadencji nie wpłynęło żadne odwołanie od Okręgowych Rzeczników Odpowiedzialności Zawodowej (tj. odwołanie na niekorzyść obwinionego). Z uwagi na powyższe brak było przesłanek do wymierzenia obwinionym w postępowaniu odwoławczym kar surowszych od orzeczonych przed sądami pierwszej instancji.

Od utrzymanych w mocy orzeczeń Naczelnego Sądu Aptekarskiego (kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu) obwinieni złożyli dwa odwołania do sądów powszechnych - sądów apelacyjnych (wydziałów pracy i ubezpieczeń społecznych). Sądy apelacyjne oddaliły odwołania i utrzymały w mocy zaskarżone orzeczenia NSA (sąd apelacyjny w Katowicach sygn. akt III APa 35/07 i w Gdańsku sygn. akt III APo 7/08).

W okresie sprawozdawczym zorganizowano 5 szkoleń doskonalących dla sędziów NSA i przewodniczących Okręgowych Sądów Aptekarskich.

Tematyka szkoleń obejmowała następujące zagadnienia:

1. 6 maja 2008 r. - Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne ul. Długa 16 w Warszawie
 - Sprawdzenie poprawności ukonstytuowania się Okręgowych Sądów Aptekarskich;
 - Podstawowe zasady procedury postępowania przed sądem aptekarskim ze szczególnym uwzględnieniem dokumentowania procesu;
 - Rola przewodniczącego składu orzekającego oraz protokolanta;
 - Najistotniejsze powody uchyleń orzeczeń przed Naczelnym Sądem Aptekarskim.
2. 29 - 30 września 2008 r. – Nadarzyn
 - Przypomnienie zasad postępowania dowodowego przed sądem aptekarskim I instancji. Postępowanie dowodowe przed sądem aptekarskim II instancji. Praktyczne wskazówki dla sądu.
 - Orzeczenia sądów aptekarskich i ich uzasadnienia.
 - Koszty postępowania przed sądem aptekarskim (sposób naliczania, przepisy regulujące to zagadnienie).
 - Tematyka bieżąca wynikająca z rozpoznawania spraw przez sądy aptekarskie - pytania.
3. 22 - 23 czerwca 2009 r. - Ożarów Mazowiecki
 - Protokół z rozprawy jako kluczowy dokument z przeprowadzonego postępowania.
 - Konstrukcja orzeczenia Okręgowego Sądu Aptekarskiego.
 - Uzasadnienie do orzeczenia, jego elementy, tezy oraz podsumowanie.

- Rola Naczelnego Sądu Aptekarskiego w postępowaniu odwoławczym.
- Postępowanie przed Naczelny Sąd Aptekarskim.
- Konsultacje w zakresie tematyki zgłoszonej przez Okręgowe Sądy Aptekarskie.

4. 21 - 22 czerwca 2010 r. - Ożarów Mazowiecki

- Postępowanie przed sądem aptekarskim w sprawach odpowiedzialności zawodowej farmaceutów w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 31 marca 2003 r. w konfrontacji z wybranymi postępowaniami przeprowadzonymi przez Okręgowe Sądy Aptekarskie V kadencji samorządu.
- Rzecznicy odpowiedzialności zawodowej i sądy aptekarskie jako organy izb aptekarski, ich usytuowanie w strukturze samorządu aptekarskiego, pojęcie niezawisłości.
- Zasadnicze błędy w postępowaniach wyjaśniających oraz procedowaniu przed Okręgowymi Sądami Aptekarskimi na podstawie wybranych spraw dyscyplinarnych V kadencji samorządu.
- Konsultacje w zakresie tematyki zgłoszonej przez Okręgowe Sądy Aptekarskie.

5. 30 - 31 maja 2011 r. - Ożarów Mazowiecki

- Najczęściej popełniane niedociągnięcia w postępowaniu przed sądami I instancji.
- Udział obrońcy w postępowaniu przed sądami aptekarskimi.
- Zwrot kosztów związanych z ustanowieniem obrońcy w postępowaniu przed rzecznikiem odpowiedzialności zawodowej i sądem aptekarskim.

W dn. 31 maja 2011 r. zorganizowano panel dyskusyjny w połączonym gronie rzeczników odpowiedzialności zawodowej i sędziów NSA oraz przewodniczących sądów okręgowych. Tematem dyskusji był projekt nowego Kodeksu Etyki Aptekarza RP opracowany przez zespół pod kierunkiem koordynatora Departamentu Etyki i Deontologii Zawodu mgr Lidii Czyż. Wypracowane w trakcie dyskusji uwagi, wnioski i uzupełnienia oraz propozycje dodatkowych zapisów przewodniczący NSA przekazał w formie poprawionego projektu koordynatorowi departamentu etyki.

Wykładowcą, konsultantem i koordynatorem wszystkich szkoleń oraz wspomnianego panelu dyskusyjnego był sędzia Sądu Najwyższego Józef Dołhy.

Na podstawie art. 43 ustawy o izbach aptekarskich oraz § 3 i 7 regulaminu Naczelnego Sądu Aptekarskiego jego przewodniczący dokonał w okresie sprawozdawczym kontroli działalności 7 Okręgowych Sądów Aptekarskich. Kontrolowane jednostki zostały wybrane w/g zasady największej ilości i wagi rozpoznawanych spraw. Kontrolujący zapoznawał się z dokumentacją procesową, istotne uwagi przekazano w trakcie kontroli bezpośrednio przewodniczącym wizytowanych sądów. Pisemne notatki z uwagami i zaleceniami pokontrolnymi przesyłano do sądów w terminach późniejszych. Zważyć należy, że poziom prowadzenia kontrolowanych spraw był znacznie zróżnicowany. Powodem powyższego stanu w/g oceny kontrolującego jest różny stopień przygotowania koleżanek i kolegów sędziów do procedowania spraw oraz, co uważam za fundamentalne, dostępność lub jej brak do pomocy prawnej. Powyższy problem należy dać pod rozwagę poszczególnym Okręgowym Radom Aptekarskim, które powinny zapewnić rzecznikom odpowiedzialności zawodowej i sądom aptekarskim konsultacje profesjonalnego prawnika będącego na bieżąco z procedurą postępowania karnego.

Sądy aptekarskie w ostatnich latach coraz częściej orzekały w sprawach w których wraz z obwinionymi na rozprawach pojawiali się profesjonalni obrońcy. Coraz częstszy udział adwokatów w postępowaniach stał się bezpośrednią przyczyną pojawienia się zagadnienia zasadzania zwrotu na

rzecz obwinionego poniesionych kosztów ustanowienia obrońcy w przypadkach kiedy zapadały orzeczenia uniewinniające, obniżające karę bądź wówczas kiedy umarzano postępowanie. Zjawisko to dotychczas występujące sporadycznie było dla sądów okręgowych nowym wyzwaniem. Ustawa o izbach aptekarskich oraz rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie postępowania w sprawach odpowiedzialności zawodowej farmaceutów nie precyzuje powyższego zagadnienia. Z uwagi na powyższe w dn. 31 maja 2011 r. na szkoleniu dla przewodniczących sądów okręgowych zapoznano grono biorące w nim udział z ustawą o adwokaturze, która w stosunku do pojawiającego się zagadnienia znajduje zastosowanie odpowiednio.

W V kadencji samorządu Przewodniczący Naczelnego Sądu Aptekarskiego zwoływał posiedzenia plenarne Naczelnego Sądu Aptekarskiego w terminach corocznych szkoleń dla sędziów. Ostatnie w mijającej kadencji plenarne posiedzenie odbyło się w dn. 11 października 2011r. na którym omówiono wyniki czteroletniej pracy Naczelnego Sądu Aptekarskiego. W czasie posiedzenia przewodniczący przedstawił członkom sądu projekt sprawozdania z działalności za mijającą kadencję.

Przewodniczący Naczelnego Sądu Aptekarskiego był zapraszany i brał udział w posiedzeniach Naczelnej Rady Aptekarskiej i jej Prezydium.

W dn. 12 września 2011 r. na zaproszenie Krajowej Izby Lekarsko - Weterynaryjnej Przewodniczący Naczelnego Sądu Aptekarskiego brał udział w seminarium nt. odpowiedzialności zawodowej członków samorządów medycznych. W czasie spotkania miała miejsce prezentacja porównawcza przepisów o odpowiedzialności zawodowej w ustawach o samorządach zawodów medycznych. W/w przepisy w poszczególnych korporacjach dość zasadniczo w wielu kwestiach się różnią, co nie wynika ze specyfiki poszczególnych zawodów. Myślą przewodnią seminarium było dążenie w ramach ewentualnych zmian w ustawach o samorządach zawodowych do zbliżenia merytorycznego zapisów regulujących odpowiedzialność zawodową.

mgr farm. Kazimierz Jura

mgr Monika Winiarska